

Biogramy autorów

Anna Brodowicz-Mac – mgr geografii, absolwentka Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, instruktorka ZHP w stopniu podharczmistrza. Jej zainteresowania badawcze obejmują toponimie rodzinnych okolic oraz rozmieszczenie patronów obiektów użytku publicznego w kontekście uwarunkowań historycznych i społeczno-przestrzennych. Obecnie pracuje jako nauczycielka geografii w Szkole Podstawowej nr 4 im. Jana Pawła II w Łąncucie oraz młodsza bibliotekarka w bibliotekach GOKiCZ w Gminie Białobrzegi. Zainteresowanie tematyką projektu wynika z osobistej relacji z badanym obszarem – pochodzi z okolic Łąncuta, jej rodzinna miejscowość leży na granicy Głuchoniemiec. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Maria Działo-Nosal – dr nauk humanistycznych, historyk sztuki, antropolog kultury. Od 2024 roku pracuje na stanowisku asystenta w Instytucie Historii Sztuki i Kultury na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Ukończyła również *Jagiellonian Interdisciplinary PhD Programme* na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (2019–2022). W latach 2017–2024 pracowała na stanowisku pracownika naukowo-technicznego w projekcie „Sakralne Dziedzictwo Małopolski”. Obecnie pełni funkcję wykonawcy merytorycznego w projektach finansowanych z Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki: „Pierwsza inwentaryzacja i opracowanie naukowe unikatowego zbioru artystycznego najstarszego polskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. W 170-lecie powstania” (realizowany na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie) oraz „*Słownik historyczno-statystyczno-geograficzny królestwa Galicji*. Edycja krytyczna i merytoryczne opracowanie spuścizny ks. Franciszka Siarczyńskiego (1758–1829)” (prowadzony na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego). Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół sztuki ludowej i kultury materialnej. W projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość

zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” była stypendystką w latach 2020–2021.

Piotr Guzowski – dr. hab., prof. Uniwersytetu w Białymstoku, historyk, specjalizuje się w historii gospodarczej, demografii historycznej i historii środowiskowej. Autor książek, m.in. *Chłopi i pieniądze na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych* (2008) i *Rodzina szlachecka w Polsce przedrozbiorowej. Studium demograficzne* (2019), oraz artykułów dotyczących gospodarki wiejskiej okresu staropolskiego, wspólnot wiejskich, epidemii, systemu podatkowego oraz rodziny i jej gospodarstwa domowego, które ukazywały się na łamach takich pism, jak: „Agricultural History Review”, „Continuity and Change”, „Journal of Family History”, „The History of the Family”, „Journal of Interdisciplinary History”. Kierownik szeregu projektów, w tym: „W poszukiwaniu transdyscyplinarnej synergii: przełomy gospodarcze Polski z perspektywy historyczno-przyrodniczej na tle europejskim” (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki), „Religijne uwarunkowania przemian gospodarczych i demograficznych w okresie preindustrialnym na przykładzie Rzeczypospolitej Obojga Narodów” (Narodowe Centrum Nauki) czy „System folwarczno-pańszczyźniany w Rzeczypospolitej i jego zróżnicowanie”. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Anna Just – dr. hab., prof. ucz. na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, językoznawczyni. Jej główne obszary badawcze to kodykologia i paleografia, diachroniczne badania nad gatunkami, języki kancelaryjne i specjalistyczne w ujęciu historycznym oraz polsko-niemiecki kontakt językowy. Prowadzi badania nad niemieckojęzycznymi rękopisami pochodzącymi z dawnych bibliotek niemieckich na tzw. Ziemiach Odzyskanych, historią tych bibliotek oraz losami ich zbiorów. Zajmuje się problematyką przenikania się języków i kultur na terenach pogranicza. Bada dawne gramatyki i podręczniki do nauki języka polskiego i niemieckiego (XVI–XIX wiek) oraz teksty kancelaryjne z XIV–XVIII wieku. Autorka monografii *Schreiben und Rescripte von Frauen und Princessinnen aus dem Liegnitz(er) Fürsten Hause (1546–1678). Edition sowie eine historisch-soziopragmatische und historisch-textlinguistische Skizze* (2014) oraz współautorka katalogu *Rękopisy niemieckie różnych proveniencji. Katalog Rękopisów Biblioteki Narodowej*, t. 32 (2024). Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Halina Karaś – prof. dr. hab. w Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego, językoznawczyni. Pochodzi z okolic Biecza. W latach 1995–2000 i 2011/2012 pracowała na Uniwersytecie Wileńskim w Litwie. Autorka ponad 250 publikacji naukowych, w tym 5 monografii naukowych, redaktor naukowa i współautorka 5 witryn internetowych. Zajmuje się dialektologią i leksykografią

gwarową – por. *Gwara Bugaja na Pogórzu (gm. Biecz, pow. Gorlice)* (2020); redakcja i współautorstwo witryny: *Dialekty i gwary polskie. Kompendium internetowe* (<http://www.dialektologia.uw.edu.pl>); *Polska leksykografia gwarowa* (2011). Szczególny obszar jej zainteresowań to polszczyzna na dawnych Kresach Wschodnich i kontakty językowe – *Język polski pogranicza litewsko-łotewsko-białoruskiego w świetle frekwencji cech językowych* (2017); *Gwary polskie na Kowieńszczyźnie* (2002); współautorstwo witryny: *Gwary polskie na Litwie* (2016, <http://www.lenkutarmes.flf.vu.lt>) i liczne artykuły. Interesuje ją również historia języka polskiego, w tym historia językoznawstwa – por. *Rusycyzmy słownikowe w polszczyźnie okresu zaborów* (1996); współautorstwo witryny: *Jan Karłowicz jako animator życia naukowego i kulturalnego przełomu XIX i XX wieku* (2014, <http://www.karlowicz.flf.vu.lt/index.php/pageid/897>). Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Łukasz Karpecki – mgr, językoznawca, onomasta i antropolog kultury, zatrudniony w Instytucie Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, w latach 2020–2022 doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, od roku 2022 doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Członek The International Council of Onomastic Sciences oraz Polskiego Towarzystwa Genealogicznego. Zajmuje się badaniami nad nazewnictwem geograficznym i osobowym w ujęciach kulturowych. Współautor dwutomowej książki *Indeks właścicieli i użytkowników nieruchomości cyrkulu sanockiego w latach 1785–1789 na podstawie metryki józefińskiej* (2024), autor haseł w słowniku *Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany* (t. 17, 2024) oraz kilku artykułów z zakresu onomastyki. Prelegent na wielu zagranicznych i krajowych konferencjach naukowych. Jego zainteresowania koncentrują się na nazewnictwie własnym, lingwistyce kulturowej, pograniczach kultur, geografii humanistycznej, mikrohistorii oraz genealogii. W projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” był stypendystą w latach 2020–2024.

Andrzej Tadeusz Karpiński – emerytowany prof. dr hab. nauk humanistycznych, historyk, od 1974 roku związany z Instytutem Historii Polskiej Akademii Nauk, a od 1998 roku z Instytutem Historycznym (ob. Wydziałem Historii) Uniwersytetu Warszawskiego. Wieloletni Prodziekan i Kierownik Studium Doktoranckiego WH UW. Specjalizuje się w historii nowożytnej Rzeczypospolitej. Jego zainteresowania badawcze obejmują margines społeczny, środowisko przestępcze, klęski elementarne (epidemie, pożary) oraz staropolską strukturę rodzinno-społeczną. Autor m.in. monografii *Kobieta w mieście polskim w drugiej połowie XVI i w XVII wieku* (1995), *W walce z niewidzialnym wrogiem. Epidemie chorób zakaźnych w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w.* (2001), *Pożary w miastach Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku i ich następstwa ekonomiczne, społeczne i kulturowe* (2021). W projekcie „Głuchoniemcy

(Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” był wykonawcą, co pozwoliło mu zorientować się lepiej w problematyce mieszkańców południowej Rzeczypospolitej w ujęciu klęsk i katastrof, które ich dotykały.

Marcin A. Klemenski – dr, historyk, mediewista, członek Polskiego Towarzystwa Historycznego i krakowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Doktorat uzyskał w 2022 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim, obecnie pracuje w Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Autor dwóch książek: *Albert książę strzelecki (ok. 1300–1370/71)* (2017), *Bołko II Mały (ok. 1309/12–1368) książę świdnicko-jaworski i margrabia łużycki* (2023) oraz licznych artykułów i edycji źródłowych. Jego zainteresowania naukowe obejmują historię Śląska i ziemi wschowskiej w średniowieczu, średniowieczne osadnictwo niemieckie oraz edytorstwo źródeł. W projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” był stypendystą w latach 2020–2021.

Piotr Kołpak – dr, historyk, zatrudniony w Pracowni Nauk Pomocniczych Historii w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Członek Komisji Historii Geografii Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz sekretarz krakowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Doktorat uzyskał w 2020 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim. Kierownik projektu „*Słownik historyczno-statystyczno-geograficzny królestwa Galicji*”. Edycja krytyczna i merytoryczne opracowanie spuścizny ks. Franciszka Siarczyńskiego (1758–1829)”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. W latach 2022–2025 pracownik na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2017–2022 zatrudniony w Pracowni Digitalizacji i Inwentaryzacji Zabytków Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, realizującej projekty „Sakralne Dziedzictwo Małopolski” oraz „Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej”. Autor książek *Kult świętych patronów Królestwa Polskiego w czasach Jagiellonów* (2020), *Czaniec. Dzieje wsi i parafii spisane w setną rocznicę rozpoczęcia budowy kościoła św. Bartłomieja* (2021) oraz *Wawel. Zamek królewski i katedra* (2022), a także współautor książek *Na chłopski rozum. Wiejskie akta sądowe nowożytnych Ołpin i ich konteksty społeczne* (2024, 2025) i *Na tropach archiwalnych tajemnic* (2022). Jego zainteresowania badawcze obejmują dzieje wsi średniowiecznej i wczesnonowożytnej, kulturę religijną, pamięć historyczną, nauki pomocnicze historii oraz historię kultury materialnej. W projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” był zatrudniony jako post-doc w latach 2022–2024.

Mariusz Kowalski – dr hab. nauk o Ziemi, geograf, prof. Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk, prof. wizytujący

Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, członek Rady do Spraw Polaków poza Granicami Kraju. Jego zainteresowania badawcze to kraje Europy Środkowej i Wschodniej, geografia polityczna i historyczna, geografia ludności, zagadnienia etniczne, historyczne i współczesne podziały terytorialne, ewolucja systemów politycznych i społeczno-gospodarczych, geozofia i genealogia. Autor ok. 200 publikacji naukowych, w tym m.in.: *Atlas wyborczy Polski* (2018), *Księstwa Rzeczypospolitej. Państwo magnackie jako region polityczny* (2013), *Geografia wyborcza Polski. Przestrzenne zróżnicowanie zachowań wyborczych Polaków w latach 1989–1998* (2000). Kierownik i uczestnik wielu krajowych i międzynarodowych projektów badawczych. Jego przodkowie z rodu Feige, podobnie jak przodkowie Głuchoniemców, przybyli na ziemię polską w średniowieczu w wyniku niemieckiej kolonizacji wschodniej. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Rafał Krocak – dr nauk o Ziemi i środowisku, geograf, nauczyciel. Pogórzanin z „wyspy bieckiej” z urodzenia, Pogórzanin z wyboru. Na co dzień pracownik Katedry Geografii Fizycznej Instytutu Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Jego zainteresowania badawcze obejmują osadnictwo i zmiany pokrycia terenu w Karpatach, hydrologię i geomorfologię, geograficzne systemy informacyjne (GIS). Autor dwóch książek i kilkadziesiąt artykułów naukowych. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”. Zajmował się przygotowaniem i opracowywaniem roboczych materiałów kartograficznych/danych przestrzennych oraz analizą stanu środowiska naturalnego od początku osadnictwa głuchoniemieckiego.

Antoni Kroh – etnograf, pisarz, tłumacz literatury czeskiej i słowackiej. Wieloletni współpracownik kwartalnika Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk „Polska Sztuka Ludowa – Konteksty”. Pracował w Muzeum Tatrzańskim i w nowosądeckim Muzeum Okręgowym, prowadząc badania etnograficzne na obszarze Karpat Polskich i Pogórza.

Renata Kucharzyk – dr hab., prof. ucz. w Instytucie Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, językoznawczyni. Pochodzi z okolic Biecza. Jej zainteresowania badawcze obejmują dialektologię, ze szczególnym uwzględnieniem badań nad słownictwem gwarowym, jego semantyką, pochodzeniem i funkcjonowaniem w tekstach reprezentujących różne odmiany polszczyzny. Od 2000 roku należy do zespołu opracowującego *Słownik gwar polskich*, leksykon gromadzący słownictwo z całego polskiego obszaru dialektalnego (w 2015 roku została jednym z jego redaktorów). Jest też współautorką kilku mniejszych słowników gwarowych, m.in. *Małego słownika gwar polskich* (2009) i *Słownika gwar małopolskich* (2016–2017). Zajmuje się również badaniem stanu zachowania gwar oraz

przemian języka wsi w perspektywie socjolingwistycznej. W swoich dociekaniach naukowych porusza także zagadnienia z pogranicza dialektologii i onomastyki. Opublikowała kilkadziesiąt artykułów i dwie monografie naukowe: *System fonetyczny i leksykalny wsi Rzepiennik Strzyżewski w ujęciu socjolingwistycznym* (2003) oraz *Słownictwo odantroponimiczne w gwarach polskich* (2010). Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Piotr Łopatkiewicz – dr hab., prof. Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie, historyk sztuki, specjalista w zakresie sztuki średniowiecznej. Autor lub współautor 30 książek, w tym najnowszej monografii drewnianego kościoła w Haczowie (2015), i ponad 200 artykułów naukowych. Ceniony w kraju znawca drewnianej architektury kościelnej w Małopolsce. Autor licznych studiów i dokumentacji historyczno-naukowych dotyczących najstarszych drewnianych świątyń konstrukcji zrębowej. Od ponad 20 lat konsultant naukowy w zakresie plastyki średniowiecznej na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Współautor wydania drukiem najstarszych rękopiśmiennych inwentarzy topograficznych zabytków autorstwa krakowskiego uczonego Stanisława Tomkowicza, obejmujących dawne powiaty: jasielski, krośnieński, sądecki i limanowski (2001–2008). Współautor pierwszego wydania tek rysunkowych Stanisława Wyspiańskiego z wycieczek artystycznych z lat 1888–1889 w Opoczyńskie, Sądeckie, Grybowskie i Gorlickie (2018–2021). Uczestnik projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Andrzej Marzec – dr hab., prof. UJ, historyk. Zatrudniony w Pracowni Nauk Pomocniczych Historii w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wcześniej związany z Pracownią Słownika Historyczno-Geograficznego Ziemi Polskich w Średniowieczu w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk. Zajmuje się dziejami politycznymi i społecznymi późnośredniowiecznej Polski, szczególnie relacjami elit politycznych z monarchą. W ramach swych badań publikował artykuły na temat genealogii rodzin rycerskich, dwie monografie książkowe poświęcił relacjom Kazimierza Wielkiego i Ludwika Andegaweńskiego z elitami politycznymi Królestwa Polskiego – *Urzędnicy małopolscy w otoczeniu Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego* (2006), *Pod rządami nieobecnego monarchy. Królestwo Polskie 1370–1382* (wyd. 2, 2021). Zajmował się także ustrojem politycznym i prawnym Królestwa Polskiego w XIV wieku oraz procesem powstawania tegoż królestwa na przełomie XIII i XIV stulecia. Wydał również jeden z tomów dawnych inskrypcji polskich z obszaru ziemi przemyskiej, który dziś znajduje się w granicach Ukrainy. Najważniejsze publikacje zob. <https://jagiellonian.academia.edu/AndrzejMarzec>. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Joanna Nikel – dr nauk humanistycznych, absolwentka historii i historii sztuki (Uniwersytet Wrocławski), podyplomowych studiów z zakresu międzynarodowego rynku sztuki (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego) oraz zarządzania projektami (Szkoła Główna Handlowa). Od 2021 roku adiunkt w Ośrodku Badań nad Totalitaryzmami w Instytucie Pileckiego. Stypendystka Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) i Katolickiej Centrali Wymiany Akademickiej (KAAD). Odbyla pobyty badawcze m.in. na Humboldt-Universität Berlin oraz Technische Universität Dresden. Badaczka historii Niemiec, ze szczególnym uwzględnieniem totalitaryzmów XX wieku. Autorka publikacji dotyczących historii i dziedzictwa kulturowego Niemiec, w tym monografii *Kształcenie architektów w Niemczech Wschodnich w latach 1946–1970 na przykładzie Kunsthochschule Berlin Weissensee* (2020), *Terror niemiecki w powiecie mińsko-mazowieckim 1939–1944. Wojna i rozliczenia* (2025). Wykonawczyni w projekcie „Polscy Niemcy 1939–1945. Postawy i sytuacja obywateli polskich narodowości niemieckiej na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie” (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, 2024–2029). Bada niemiecką okupację w ujęciu mikrohistorii, a jej prace wpisują się w dyskurs „Täterforschung”, ze szczególnym uwzględnieniem członków niemieckiej administracji cywilnej. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Tomasz Panecki – dr, historyk i geograf, kierownik Zakładu Atlasu Historycznego w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk oraz pracownik dydaktyczny Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania naukowe to przede wszystkim edytorstwo historycznych źródeł kartograficznych. Jest autorem wielu artykułów dotyczących tych zagadnień oraz wydawcą map: „Gaula/Raczyńskiego” (1:125 000, 1807–1812), „Karty dawnej Polski” Wojciecha Chrzanowskiego (1:300 000, 1859) oraz map województw koronnych Karola Perthéesa (1:225 000, 1783–1804). Kierował projektami poświęconymi tej tematyce finansowanymi przez Narodowe Centrum Nauki i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Poza edytorstwem interesuje się geografią historyczną, historią kartografii i wykorzystaniem narzędzi cyfrowych w badaniach historycznych. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”. Zajmował się zagadnieniami związanymi z geografią historyczną regionu, tak w zakresie ogólnym (charakterystyka obszaru), jak i szczegółowym (analiza mobilności przestrzennej tkaczy).

Joanna Pędzisz – dr hab., germanistka, językoznawczyni, obserwatorka medialnych formatów i dyskursów. Pracuje na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W centrum jej zainteresowania znajdują się role interakcyjne i społeczne, które przyjmują uczestnicy dyskursów (medialnych), oraz ich kompetencja

dyskursywna. Najważniejsze publikacje: *Rollen der Internetnutzer im Online-Diskurs am Beispiel der Interaktion in der Blogosphäre*, „Lublin Studies in Modern Languages and Literature”, t. 45, 2021 (<https://doi.org/10.17951/lsmll.2021.45.1.87-98>), *Profil des Online-Diskurses in Blog-Interaktionen an der Schnittstelle zwischen theoretischem Konzept und empirischem Modell* (2017), „Komentuj na blogu”: interakcje w blogosferze jako przedmiot badań w analizie dyskursu internetowego, „Lingwistyka Stosowana”, t. 21, 2017, s. 115–126. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Radosław Poniat – dr, historyk, pracownik Uniwersytetu w Białymstoku. Specjalizuje się w demografii historycznej, historii struktur społecznych i historii gospodarczej. Autor i współautor prac dotyczących służby domowej, m.in. *Służba domowa w miastach na ziemiach polskich od połowy XVIII do końca XIX wieku* (2014), oraz artykułów na temat mobilności społeczeństwa staropolskiego, nierówności ekonomicznych, demograficznych skutków epidemii, które ukazywały się na łamach takich czasopism, jak: „Nature Ecology & Evolution”, „European Journal of Population”, „The History of the Family”, „Historical Methods”. Obecnie kieruje grantem poświęconym populacji miasta Wilna w XVIII wieku. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Marta Raczyńska-Kruk – dr nauk humanistycznych, antropolożka kultury i archeolożka, absolwentka Wydziału Historycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Od roku 2022 pracuje w Katedrze Geografii Politycznej i Historycznej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2020–2025 kierowniczką projektu „Między wielką a małą historią. Genealogia amatorska we współczesnej Polsce” (Narodowe Centrum Nauki). Członkini zespołu badawczego w projekcie „Słownik historyczno-statystyczno-geograficzny królestwa Galicji. Edycja krytyczna i merytoryczne opracowanie spuścizny ks. Franciszka Siarczyńskiego (1758–1829)” (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki). Specjalizuje się w badaniach z zakresu antropologii przestrzeni i geografii pamięci oraz w studiach nad tradycyjną kulturą chłopską w perspektywie antropologicznej i geograficzno-historycznej. Autorka szeregu artykułów naukowych i dwóch monografii: *Homo explorans. Geografie pamięci genealogicznej we współczesnej Polsce* (2025) i *Czas uwarstwiony na gąsawskim poddaszu. Antropologiczny szkic o przestrzeni, przedmiotach i obcowaniu z przeszłością* (2016), współautorka opracowania źródłowego *Na chłopski rozum. Wiejskie akta sądowe nowożytnych Olpín i ich konteksty społeczne* (2024, 2025). Członkini Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego i Stowarzyszenia „Twoje Korzenie w Polsce”. Eksploratorka archiwów i zbieraczka nieoczywistych opowieści, których w głuchoniemieckiej krainie odnalazła bez liku (tym samym zostawiając kawałek swojego pałuckiego

serca na Pogórze). Z projektem „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórze Karpackim” związana w ramach stypendium w latach 2020–2021, a następnie na stanowisku post-doc w latach 2022–2025.

Ewa Rossal – dr nauk humanistycznych w dyscyplinie: etnologia i antropologia kulturowa, kuratorka i dyplomowana kustosza muzealna. Pracuje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ w Bibliotece, Pracowni Dokumentacji i Informacji Etnograficznej oraz prowadzi autorskie warsztaty z Etnografią otwierającej (Antropologia w działaniu). Badawczo zajmuje się kwestiami eksperymentalnej współpracy antropologii ze sztuką społecznie zaangażowaną i użyteczną (*useful art*), metodologią badań etnograficznych (*experimental collaboration, collaborative ethnography*, „badania w działaniu”) oraz użytecznością antropologii poza środowiskiem akademickim. Realizowała projekty artystyczno-badawcze w Polsce i we Włoszech. Autorka artykułów przedstawiających połączenie etnografii z narzędziami z pola sztuki współczesnej. Przez wiele lat pracowała w Muzeum Etnograficznym w Krakowie, gdzie zajmowała się m.in. reinterpretowaniem tradycyjnych ubiorów. Współredaktorka książki *Stroje krakowskie. Historie i mity* (2017) oraz autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych odnoszących się do antropologii ubioru. W projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórze Karpackim” brała udział w latach 2023–2024, przygotowując wraz z dr Marią Działo-Nosal tekst końcowy do monografii.

Magdalena Skorupska – dr nauk o Ziemi, geograf, pedagog, adiunkt w Katedrze Geografii Politycznej i Historycznej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. W swoich badaniach reprezentuje dyscyplinę geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Członkini Centrum Studiów Wyborczych UW, Międzynarodowej Unii Geograficznej oraz European Consortium of Political Research. Jej badania koncentrują się na geografii wyborczej Polski, zwłaszcza na frekwencji wyborczej i głosach nieważnych, a także na roli religii w zachowaniach społecznych człowieka. Interesuje się metodami ilościowymi i wykorzystywaniem nowoczesnych technologii w geografii. Autorka monografii *Widać zabory? Geografia frekwencji i nieważnych głosów w Polsce w wyborach ogólnokrajowych w latach 2004–2019* (2025). Zaangażowana w liczne projekty naukowe, m.in. finansowane przez Narodowe Centrum Nauki i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, również w roli kierownika. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórze Karpackim”.

Anna M. Solarz – dr nauk o polityce, badaczka stosunków międzynarodowych, po ojcu Głuchoniemka z okolic Tuchowa. Pracuje w Katedrze Studiów Regionalnych

i Globalnych na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego. W 2017 roku visiting scholar w Mershon Center for International Security Studies na Ohio State University w USA. Od 2010 roku współorganizatorka corocznych Wielodyscyplinarnych Konferencji Badaczy Stosunków Międzynarodowych i Księży Werbistów „Sacrum i profanum we współczesnym świecie” (Konferencje w Pieniężnie). Wykładała m.in. na uniwersytetach w Izmirze, Konyi i Hajfie oraz Columbus. Jej zainteresowania badawcze dotyczą religii i etyki w stosunkach międzynarodowych, zwłaszcza związków religii z tożsamością w regionie Bliskiego Wschodu i w Europie Środkowo-Wschodniej. Bada dzieje Żydów i politykę zagraniczną Izraela, a także Stolicę Apostolską oraz inne podmioty religijne lub oparte na wierze w stosunkach międzynarodowych. Wraz z Joanną Kulską jest autorką koncepcji „postsekularnej tożsamości” stosunków międzynarodowych jako dyscypliny badawczej. Ostatnie publikacje to m.in. współredagowana z J. Kulską *Fraternity as an Overlooked Element in Global Politics* (2025, oraz rozdział tamże: *The „Solidarity” Movement. A Polish-Style Brotherhood – An Attempt to Explain the Phenomenon through the Prism of Its Religious Component*); (wraz z M. Skorupską) *Powiązanie religijności z wyborami politycznymi suwerena w Europie Środkowo-Wschodniej na przykładzie Polski w latach 2007–2015 w świetle globalnych badań nad stosunkami międzynarodowymi (Global IR)*, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej”, t. 22, 2024, z. 4; (wraz z I. Korniiuch) *The Reactions of Orthodox Churches to Russia’s Aggression towards Ukraine in the Light of the Postsecular Approach to IR Studies*, „Religions”, t. 14, 2023, z. 4; (wraz z A. Budziszewską) *Religion as a Component of Poland’s State Identity and as Manifested in Its Foreign Policy*, „Siyasal: Journal of Political Sciences”, t. 31, 2021. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Marcin Wojciech Solarz – prof. dr hab., geograf, internacjolog, politolog, Głuchoniemiec z wyspy bieckiej. Kierownik Katedry Geografii Politycznej i Historycznej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się geografią polityczną i historyczną. Kierownik projektów Narodowego Centrum Nauki poświęconych Głuchoniemcom: „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i terażniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” (Opus 18, 2020–2026) oraz „Głuchoniemcy (Walddeutsche, Taubdeutsche) w Małej Epoce Lodowej: struktury mobilności a środowisko przyrodnicze” (Opus 27, 2025–2029). Do swoich najważniejszych publikacji zalicza atlasy: *Geograficzno-polityczny atlas Polski. Polska w świecie współczesnym* (redaktor naukowy i współautor, 2018; 3. miejsce w kategorii „atlasy” na Międzynarodowej Wystawie Map w Japonii w 2019 roku) i *Geograficzno-polityczny atlas Polski. Polska w świecie współczesnym. Perspektywa 2022* (redaktor naukowy i współautor, 2022), opublikowane z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, oraz monografie: *Na chłopski rozum. Wiejskie akta sądowe nowożytnych Ołpin i ich konteksty*

społeczne (współautor, 2024, 2025) i *Krajobraz nazewniczy Pasma Brzanki i Liwocza* (współautor, 2025). Publikuje monografie i atlasy w renomowanym brytyjskim wydawnictwie Routledge, m.in. *The Language of Global Development. A Misleading Geography* (2016), *The Global North–South Atlas. Mapping Global Change* (2020), *The 1914–2024 War Atlas. Modernity Deciphered Anew* (2025). Wykładał na uniwersytetach środkowoeuropejskich i północnoamerykańskich. Wypromował czterech doktorów. Animator odzyskania średniowiecznej chrzcielnicy z Rokitna k. Warszawy oraz działań na rzecz uratowania reliktyw średniowiecznego klasztoru kanoników regularnych laterańskich w Błoniu k. Warszawy.

Paweł Swoboda – dr, językoznawca, onomasta. Pochodzi z Bierunia na Górnym Śląsku. Ukończył studia z zakresu filologii słowiańskiej (kroatystyka) na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz studia podyplomowe z zakresu systemów informacji geograficznej na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Doktorat uzyskał w 2019 roku w Instytucie Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk na podstawie rozprawy *Imiona w Polsce w XX w. i na początku XXI w. w ujęciu statystycznym i socjolingwistycznym*. W IJP PAN m.in. współredaktor (od 2021 roku) słownika *Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany* oraz sekretarz redakcji czasopisma „Onomastica”. Członek Komisji Geografii Historycznej Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz Polskiego Towarzystwa Onomastycznego, w latach 2021–2025 członek Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Współpracownik i uczestnik projektów badawczych realizowanych w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Instytucie Historii PAN, Instytucie Sławistyki PAN, Uniwersytecie Warszawskim, Oxford University Press, Instytucie Śląskim w Opolu, Muzeum Miejskim w Tychach i Muzeum Miejskim w Bieruniu. (Współ)autor i redaktor kilkudziesięciu publikacji naukowych oraz popularnonaukowych. Jego zainteresowania badawcze obejmują onomastykę (zwłaszcza toponomastykę), socjolingwistykę, lingwistykę komputerową, geografę historyczną. Wykonawca w projekcie „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Olga Szcześniak – mgr, geografka i kartografka, doktorantka w Międzydziedzinowej Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Warszawskiego, afiliowana przy Katedrze Geografii Politycznej i Historycznej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka studiów I stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna na Uniwersytecie Wrocławskim oraz studiów II stopnia na kierunku geografia (specjalność geoinformatyka, kartografia i teledetekcja) na Uniwersytecie Warszawskim. Stypendystka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche, Taubdeutsche) w Małej Epoce Lodowej: struktury mobilności a środowisko przyrodnicze”.

Andrzej Techmański – absolwent Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki. Prezes Małopolskiego Towarzystwa Genealogicznego w Krakowie. Prowadził projekt Biblioteki Cyfrowej MTG. Pasjonat historii, dokumentów źródłowych, paleografii okresu staropolskiego. Zajmuje się głównie księgami wójtowskimi wiosek południowych okolic Łańcuta, skąd pochodzi. Opracował i wydał: *Księga sądowa wsi Wysoka k. Łańcuta 1665–1792* (2017) oraz *Księgi gruntowe wsi Wysoka k. Łańcuta 1632–1791, 1789–1873* (2020). Przygotowuje edycję kolejnych dwu pozycji: *Księga sądowa wsi Markowej 1591–1777* i *Księga sądowa wsi Krzemienica z lat 1673–1712*. Uczestnik projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Marcin Wereszczyński – mgr, geograf i kartograf, doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, afiliowany przy Katedrze Geografii Politycznej i Historycznej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Autor map do wielu artykułów, książek i atlasów, m.in.: *Geograficzno-polityczny atlas Polski. Polska w świecie współczesnym. Perspektywa 2022* (2022), *The 1914–2024 War Atlas. Modernity Deciphered Anew* (2025) i *Homo explorans. Geografie pamięci genealogicznej we współczesnej Polsce* (2025). Doktorant badający kartografię propagandową na przykładzie prezentacji Ziem Zachodnich i Północnych (tzw. Ziem Odzyskanych) w atlasach geograficznych. Nauczyciel geografii i edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej Montessori. Wykonawca w projektach „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” oraz „Głuchoniemcy (Walddeutsche, Taubdeutsche) w Małej Epoce Lodowej: struktury mobilności a środowisko przyrodnicze”.

Weronika Wnuk-Ciastek – mgr, geografka, kartografka i archeolożka, doktorantka w Międzydziedzinowej Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Warszawskiego, afiliowana przy Katedrze Geografii Politycznej i Historycznej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka studiów I i II stopnia na kierunku geografia (specjalność geoinformatyka, kartografia i teledetekcja) oraz studiów II stopnia na kierunku archeologia (specjalność archeologia protohistoryczna i wczesnośredniowieczna oraz archeologia klasyczna Grecji i Rzymu) na Uniwersytecie Warszawskim. Autorka map i rycin do m.in.: *Na chłopski rozum. Wiejskie akta sądowe nowożytnych Olpin i ich konteksty społeczne* (2024), *The 1914–2024 War Atlas. Modernity Deciphered Anew* (2024). Stypendystka w projektach „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim” (2023–2024) oraz „Głuchoniemcy (Walddeutsche, Taubdeutsche) w Małej Epoce Lodowej: struktury mobilności a środowisko przyrodnicze”.

Małgorzata Wojtaszczyk – dr nauk o Ziemi, geografka, od 2019 roku badaczka i animatorka w Stowarzyszeniu „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda Dynowskiego. W swojej pracy zajmuje się zagadnieniami z pogranicza geografii, etnologii i antropologii kulturowej, przede wszystkim społecznościami lokalnymi i ich dziedzictwem kulturowym oraz problematyką mniejszości narodowych, etnicznych, językowych i wyznaniowych. Wcześniej zawodowo związana z Wydziałem Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie realizowała badania z zakresu geografii wyborczej mniejszości narodowo-etnicznych. Do dziś okazjonalnie współpracuje z WGSR UW. Koordynatorka i uczestniczka wielu projektów badawczych i badawczo-animacyjnych w Polsce i za granicą, finansowanych m.in. przez Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Kultury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Muzeum Historii Polski, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Samorząd Województwa Mazowieckiego, m.st. Warszawa. Autorka kilkudziesięciu publikacji i opracowań naukowych i popularnonaukowych. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.

Katarzyna Wójcik – dr, germanistka, adiunkt w Katedrze Germanistyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jej obszary badań to obraz kolonisty niemieckiego w narodowosocjalistycznej prasie Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1945, „NS-Kulturarbeit” w dystrykcie lubelskim, fenomen kolonizacji niemieckiej w świetle literatury faktu: Wolhyniendeutsche, Cholmerdeutsche, średniowieczne osadnictwo niemieckie na Pogórzu Karpackim (Walddeutsche/Taubdeutsche), historia mniejszości niemieckiej w Polsce, polskie i niemieckie kultury pamięci w historii *longue durée*. Wybrane artykuły opublikowane w ramach projektu: *Der Zweite Weltkrieg als Wendepunkt für Walddeutsche im Generalgouvernement im Licht der Monatsschrift „Kolonistenbriefe“ 1941–1944*, w: *Literarische und kulturelle Potenziale der Wende(n) im historischen Blick*, red. B. Sapała, Göttingen 2025, s. 49–60; *Vogt Bartold von Hans Venatier und Zew Przodków von Emilian Haczowski – zwei pseudohistorische Romane desselben Autors(?)*, „Studia Niemcoznawcze”, t. 70, 2024, s. 179–192; *Die Grenze zwischen den historischen Narrativen und der NS-Propaganda in der Monatsschrift „Kolonistenbriefe“ 1941–1944*, w: *Narrative der Grenze. Die Etablierung und Überschreitung von Grenzen*, red. A. Pastuszka, J.H. Pacyniak, Göttingen 2023, s. 89–96. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”. Umożliwiło jej to jako germanistce i zarazem pasjonatce historii nie tylko poszerzenie dotychczasowego obszaru badań, ale również zapoznanie się z recepcją dziejów Głuchoniemców, ciągle obecną w pokoleniowym przekazie ich potomków i nadającą znaczenie ich teraźniejszości.

Martyna A. Zarzycka – mgr geografii, absolwentka Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, afiliowana przy Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk. Wykonawczyni w projektach „Ogólnopolskie mapowanie nawłoci i ocena jej wpływu na ekosystemy i dobrostan człowieka” (od 2024) oraz „Atlas historyczny Rzeczypospolitej. Ruś Czerwona w drugiej połowie XVI wieku – przygotowanie map szczegółowych w postaci cyfrowej oraz edycja źródeł” (od 2025), realizowanych w IGiPZ PAN. Jej zainteresowania naukowe skupiają się na wzajemnych relacjach człowiek – środowisko ze szczególnym uwzględnieniem krajobrazu kulturowego oraz, szerzej, na Karpatach. Uczestniczka projektu „Głuchoniemcy (Walddeutsche): przeszłość i teraźniejszość zapomnianych społeczności lokalnych na Pogórzu Karpackim”.